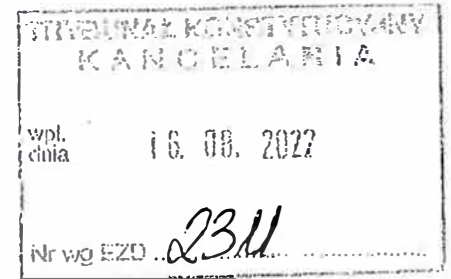

1001-8.TK.53.2022

SK 34/22

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

W związku ze skargą konstytucyjną G D. o zbadanie zgodności § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. poz. 536) w zakresie, w jakim „nie przewiduje, że »wynagrodzenie kuratora będącego podatnikiem obowiązany do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie ze stawką tego podatku obowiązującą w dniu orzekania o wynagrodzeniu«, z art. 32 ust. 1 zdanie drugie, art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 92 ust. 1 i art. 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

– na podstawie art. 42 pkt 7 i art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (t.j.: Dz. U. z 2019 r., poz. 2393) –

przedstawiam następujące stanowisko:

postępowanie podlega umorzeniu – na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym – ze względu na niedopuszczalność wydania orzeczenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej G D. (dalej: Skarżący) zakwestionował konstytucyjność § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. poz. 536; dalej: rozporządzenie w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia kuratorów), w zakresie opisanym w *petitum* tej skargi.

Skarga konstytucyjna została skierowana na tle następującego stanu faktycznego i prawnego.

Skarżący został ustanowiony kuratorem dla nieznanej z miejsca pobytu strony pozwanej w sprawie o zapłatę wytoczonej przez bank.

Sąd Okręgowy w N w punkcie III wyroku z dnia listopada 2019 r. o sygn. , przyznał Skarżącemu, jako występującemu w sprawie kuratorowi, kwotę zł, w tym kwotę zł podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia. W uzasadnieniu owego orzeczenia Sąd Okręgowy w N wskazał, że o wynagrodzeniu dla kuratora orzekał na podstawie § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz.

U. poz. 1476), który miał zastosowanie z uwagi na datę wniesienia pozwu, tj. 8 grudnia 2017 r.

Na skutek apelacji wniesionej przez Skarżącego Sąd Apelacyjny w K , w punkcie 2 wyroku z dnia lutego 2021 r. o sygn. , przyznał Skarżącemu, jako kuratorowi występującemu w postępowaniu odwoławczym, kwotę zł, tytułem wynagrodzenia. W uzasadnieniu owego wyroku Sąd Apelacyjny w K wskazał, że w obecnie obowiązujących przepisach brak jest regulacji uzasadniającej powiększenie wynagrodzenia kuratora o podatek VAT. Zasadą zaś jest, że należna kwota zawiera w sobie ten podatek VAT.

W uzasadnieniu skargi konstytucyjnej Skarżący poinformował, że w obecnym stanie prawnym rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego w K w zakresie punktu 2 jest ostateczne, niemniej Skarżący wywiódł od niego zażalenie, które do czasu wniesienia skargi do Trybunału Konstytucyjnego nie zostało rozpoznane. Pismem procesowym z dnia 3 grudnia 2021 r. Skarżący powiadomił Trybunał, iż postanowieniem z dnia listopada 2021 r. o sygn.

Sąd Apelacyjny w K odrzucił wskazane powyżej zażalenie Skarżącego.

Trybunał Konstytucyjny, postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2022 r. o sygn. Ts 137/21, nadał skardze konstytucyjnej G D. dalszy bieg.

Skarżący, uzasadniając sformułowany pod adresem zaskarżonego § 1 rozporządzenia w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia kuratorów zarzut, wskazał, że na skutek pominięcia w owym rozporządzeniu normy prawnej przewidującej obowiązek powiększania wynagrodzenia kuratora, obowiązane do rozliczania podatku od towarów i usług, o stawkę tego podatku doszło do naruszenia konstytucyjnych praw Skarżącego w postaci:

- równości wobec prawa (art. 32 ust. 1 zdanie 2 Konstytucji RP), „(...) poprzez przyznanie skarżącemu wynagrodzenia niepowiększonego o stawkę podatku

VAT, w sytuacji gdy innym uczestnikom postępowań (radcom prawnym z urzędu, adwokatom z urzędu, biegłym sądowym, tłumaczom przysięgłym, mediatorom, kuratorom ustanowionym dla osób prawnych, kuratorom na gruncie rozporządzenia z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. poz. 1476) działającym na zlecenie władzy publicznej (sądu) za wykonaną pracę przysługuje wynagrodzenie powiększone o stawkę podatku od towarów i usług, w sytuacji gdy są obowiązani do jego rozliczenia (uzasadnienie skargi, s. 3);

- ochrony wynagrodzenia (art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP), „(...) poprzez przyznanie wynagrodzenia należnego skarżącemu za postępowanie apelacyjne niepowiększonego o stawkę podatku VAT, co spowodowało, że skarżący był obowiązany do rozliczenia tego podatku z własnego wynagrodzenia (...). Jednocześnie do ograniczenia w zakresie ochrony wynagrodzenia skarżącego doszło nie na skutek regulacji ustawowej, lecz w oparciu o przepisy rozporządzenia i przy braku przesłanek umożliwiających wprowadzenie ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw” (uzasadnienie skargi, s. 3);

- związania delegacją ustawową (art. 92 ust. 1 Konstytucji RP), „(...) poprzez doprowadzenie do zmiany podmiotu obciążonego podatkiem od towarów i usług, w sytuacji gdy art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (...) upoważniał Ministra Sprawiedliwości jedynie do określenia w drodze rozporządzenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w danej sprawie, co spowodowało, że to nie nabywca usług, lecz skarżący świadczący usługi (...) stał się podmiotem obowiązany do poniesienia podatku od towarów i usług” (uzasadnienie skargi, s. 3);

- nakładania podatków w drodze ustawy (art. 217 Konstytucji RP), „(...) poprzez obciążenie skarżącego w drodze rozporządzenia podatkiem od towarów i usług

od wykonanej przez niego usługi, w sytuacji gdy podatek ten winien obciążać ostatecznego nabywcę usługi, a dla skarżącego podatek ten powinien mieć charakter neutralny” (uzasadnienie skargi, s. 3).

Zaskarżony przepisy rozporządzenia w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia kuratorów posiada następującą treść:

„§ 1.

1. Wysokość wynagrodzenia kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej, zwanego dalej "kuratorem", ustala się w kwocie nieprzekraczającej 40% stawek minimalnych za czynności adwokackie określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2017 r. poz. 2368 i 2400), a w przypadku gdy kuratorem jest radca prawny - w kwocie nieprzekraczającej 40% stawek minimalnych za czynności radców prawnych określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 22⁵ ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1870 i 2400 oraz z 2018 r. poz. 138), w obu przypadkach nie mniej niż 60 zł.

2. Wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w przepisach, o których mowa w ust. 1, ustala się, przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju.

3. Wysokość wynagrodzenia w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy ustala się w kwocie wyższej niż określona w ust. 1, a nieprzekraczającej wskazanych stawek minimalnych, jeżeli uzasadnia to:

1) nakład pracy kuratora, w szczególności czas poświęcony na przygotowanie się do działania w postępowaniu, liczba stawiennictw w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjęte w sprawie;

2) wartość przedmiotu sporu;

3) stopień zawiłości sprawy.”.

Wzorcami kontroli w postępowaniu zainicjowanym skargą konstytucyjną G D. są art. 32 ust. 1 zdanie drugie, art. 64 ust. 2, art. 31 ust. 3 i art. 92 ust. 1 oraz art. 217 Konstytucji RP.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji, „[w]szyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne”.

W myśl art. 64 ust. 2 Konstytucji, „[w]łasność, inne prawa majątkowe oraz prawo dziedziczenia podlegają równiej dla wszystkich ochronie prawnej”.

Z kolei, zgodnie z art. 31 ust. 3 Konstytucji, „[o]graniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw”.

Artykuł 92 ust. 1 Konstytucji stanowi zaś, że „[r]ozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji, na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Upoważnienie powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu”.

Zgodnie z art. 217 Konstytucji, „[n]akładanie podatków, innych danin publicznych, określanie podmiotów, przedmiotów opodatkowania i stawek podatkowych, a także zasad przyznawania ulg i umorzeń oraz kategorii podmiotów zwolnionych od podatków następuje w drodze ustawy”.

Przed przystąpieniem do oceny konstytucyjności zaskarżonych unormowań przypomnieć należy, że w sprawach inicjowanych skargą konstytucyjną Trybunał Konstytucyjny na każdym etapie postępowania bada, czy nie zachodzi któraś z ujemnych przesłanek wydania wyroku, skutkująca obligatoryjnym umorzeniem postępowania. Podkreślić przy tym wypada, że owo

badanie dotyczy wszelkich kwestii wstępnych i przesłanek formalnych, a składu rozpoznającego sprawę *in merito* nie wiąże stanowisko zajęte w postanowieniu o przekazaniu skargi konstytucyjnej do rozpoznania merytorycznego (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r., sygn. SK 66/19, OTK ZU seria A/2020, poz. 13 oraz postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 grudnia 2020 r., sygn. SK 27/17, OTK ZU seria A/2020, poz. 68 i z dnia 24 lutego 2021 r., sygn. SK 90/20, OTK ZU seria A/2021, poz. 13).

Mając na uwadze powyższe, zauważyć należy, że Skarżący kwestionuje brak unormowania pewnej materii w rozporządzeniu w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia kuratorów. Taki zaś sposób zaskarżenia wymaga ustalenia, czy skarga nie zmierza do skontrolowania zaniechania prawodawczego, niepodlegającego kognicji Trybunału Konstytucyjnego.

Przypomnieć trzeba, iż Trybunał Konstytucyjny rozróżnia zaniechanie prawodawcze, określane również jako zaniechanie legislacyjne lub ustawodawcze, które nie podlega jego kognicji, oraz pominięcie prawodawcze (przyjęcie przez ustawodawcę uregulowania niepełnego), określane również jako pominięcie legislacyjne lub ustawowe, które może być przedmiotem badania przez Trybunał. Zaniechanie prawodawcze polega na niewydaniu aktu ustawodawczego, choćby obowiązek jego wydania wynikał z norm konstytucyjnych, czyli ma miejsce wówczas, gdy ustawodawca pozostawia w całości określone zagadnienie poza regulacją prawną. Natomiast w sytuacji, gdy w akcie prawnym wydanym i obowiązującym prawodawca reguluje jakieś zagadnienie w sposób niepełny, fragmentaryczny, mamy do czynienia z pominięciem prawodawczym. Zarzut niekonstytucyjności może więc dotyczyć zarówno tego, co ustawodawca w danym akcie unormował, jak i tego, co w akcie tym pomiął, choć, postępując zgodnie z Konstytucją, powinien był unormować (zob. postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lutego 2017 r., sygn. P 44/15, OTK ZU seria A/2017, poz. 3 oraz przywołane tam orzecznictwo).

W postanowieniu z dnia 2 grudnia 2014 r. o sygn. SK 7/14, Trybunał Konstytucyjny, po przeprowadzeniu kompleksowej analizy przyjmowanych w dotychczasowym orzecznictwie kryteriów pozwalających na odróżnienie zaniechania legislacyjnego od pominięcia legislacyjnego, wskazał, że „w tym celu należy co najmniej ustalić występowanie:

– jakościowej tożsamości (a przynajmniej - daleko idącego podobieństwa) materii pominiętej w zaskarżonym przepisie i materii w niej uwzględnionej i (równocześnie)

– konstytucyjnego nakazu uregulowania kwestii pominiętych konkretnie w sposób wskazany przez skarżących (przy czym ze względu na specyfikę postępowania w sprawach skarg konstytucyjnych, musi on wynikać z przepisów formułujących prawa lub wolności konstytucyjne, które zostały przez to pominięcie naruszone w odniesieniu do skarżących), a dodatkowo ewentualnie także

– przypadkowości (bezrefleksyjności) decyzji ustawodawcy co do pominięcia w zaskarżonym przepisie materii wskazanej przez skarżących (ta ostatnia okoliczność nie może jednak samoistnie przesądzać o dopuszczalności wydania wyroku)” (OTK ZU nr 11/A/2014, poz. 123 oraz powołane tam orzecznictwo).

Trybunał Konstytucyjny wskazał również, iż ze względu na wyjątkowy charakter badania pominięć prawodawczych, ewentualne wątpliwości co do zakwalifikowania konkretnych sytuacji należy zawsze rozstrzygać na korzyść zaniechań ustawodawczych (zob. postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lutego 2017 r., sygn. P 44/15, *op. cit.*). Sąd Konstytucyjny podnosił również, że istotne jest zbadanie *ratio legis* kwestionowanego przepisu. W wyroku z dnia 24 października 2001 r. o sygn. SK 22/01 stwierdził bowiem, że zaniechanie ustawodawcze polega na tym, iż „(...) ustawodawca świadomie pozostawia określoną kwestię w całości poza uregulowaniem prawnym” (OTK ZU nr 7/2001, poz. 216).

W orzecznictwie trybunalskim jednocześnie wielokrotnie podkreślano, że skuteczne zakwestionowanie pominięcia prawodawczego wymaga od podmiotu inicjującego postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym także wyjątkowej staranności i zaangażowania. „[P]ostawione zarzuty muszą być precyzyjne i nie mogą polegać na wskazaniu, że przepis nie zawiera konkretnej regulacji, której istnienie zadowalałoby wnioskodawcę. Gdyby istniała możliwość zaskarżenia przepisu pod zarzutem, iż nie zawiera on regulacji, które w przekonaniu wnioskodawcy winny się w nim znaleźć, każdą ustawę lub dowolny jej przepis można byłoby zaskarżyć w oparciu o tego rodzaju przesłankę negatywną. Gdyby ustawodawca uznał za celowe takie ukształtowanie kompetencji Trybunału Konstytucyjnego, zawarłby stosowną normę w Ustawie Zasadniczej (...). Dotyczy to w szczególności autorów skarg konstytucyjnych: Sformułowanie zarzutu pominięcia prawodawczego [w skardze konstytucyjnej] wymaga (...) wykazania związku zachodzącego między treścią przepisu a sposobem naruszenia konstytucyjnych wolności lub praw. (...) Skarżący nie może domagać się jednak wprowadzenia nowego zakresu normowania, byłaby to bowiem skarga konstytucyjna na zaniechanie prawodawcze. Powinien natomiast podnieść, że przepis, którego zakres normowania wykazuje związek ze stawianym przez niego zarzutem, ma zbyt wąski zakres zastosowania. Innymi słowy, skarżący powinien określić normę prawną, która nie znajduje do niego zastosowania, wskazać jej usytuowanie w odpowiedniej jednostce redakcyjnej tekstu prawnego oraz wykazać, że niezastosowanie normy jest wynikiem zbyt wąskiego zakresu jej zastosowania, to z kolei jest źródłem naruszenia jego konstytucyjnych praw” (postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 grudnia 2014 r., sygn. SK 7/14, *op. cit.*).

W niniejszej sprawie Skarżący kwestionuje w zaskarżonym rozporządzeniu brak w unormowaniu wysokości wynagrodzenia kuratorów obowiązku powiększania wynagrodzenia kuratora, obowiązkanego do rozliczenia podatku od

towarów i usług, o stawkę tego podatku i wskazuje, że poprzednio obowiązujące w tej materii rozporządzenie (z dnia 13 listopada 2013 r.) ową regulację zawierało. Ponadto Skarżący zauważa, że w Ministerstwie Sprawiedliwości został przygotowany projekt rozporządzenia z dnia 13 marca 2019 r., według założeń którego miał zostać dodany przepis przewidujący przyznanie kuratorowi procesowemu stawki podatku VAT. Projekt rozporządzenia został jednak wycofany.

W świetle powyższego rozważania, czy w istocie zaskarżone w *petitum* skargi przepisy zawierają pominięcie prawodawcze z punktu widzenia przywołanych przez Skarżącego wzorców konstytucyjnych, czy też są zaniechaniem ustawodawczym, należałoby w szczególności oprzeć na zbadaniu *ratio legis* zakwestionowanej regulacji.

Wskazać zatem należy, że w uzasadnieniu projektu zaskarżonego rozporządzenia w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia kuratorów odnotowano, że „(...) aby nie powtarzać postanowień ustawy nowelizującej (art. 603⁴ § 3 k.p.c.), w projektowanym rozporządzeniu zrezygnowano z pozostawienia przepisu dotyczącego podwyższania wynagrodzenia kuratora o kwotę podatku od towarów i usług (kwotę VAT), w przypadku gdy jest on obowiązany do rozliczenia tego podatku” (<https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//517/12308200/12491036/dokument332966.pdf>).

Przypomnieć bowiem należy, że art. 603⁴ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1805; dalej: k.p.c.) normuje kwestie wynagrodzenia i zwrotu wydatków przysługujących kuratorowi. Zgodnie zaś z § 3 art. 603⁴ k.p.c., „[w]ynagrodzenie kuratora obowiązującego do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie z obowiązującą stawką tego podatku”.

Mimo to – jak słusznie zauważył Skarżący – w dniu 13 marca 2019 r. został przygotowany w Ministerstwie Sprawiedliwości projekt rozporządzenia zmierzający do nowelizacji zaskarżonego rozporządzenia w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia kuratorów, którego celem było dodanie przepisu stanowiącego, że wynagrodzenie kuratora będącego podatnikiem obowiązującym do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę tego podatku. Projekt ów został negatywnie zaopiniowany przez Rządowe Centrum Legislacji (dalej: RCL), które w piśmie z dnia 6 maja 2019 r. o sygn. RCL.DPA.555.103/2019 wskazało, że w odniesieniu do projektowanej regulacji „(...) podtrzymuje swoje stanowisko zawarte w opinii z dnia 19 lutego 2018 r. do sprawy prowadzonej pod nr RCL.DPA.555.77/2018, na skutek którego w obowiązującym rozporządzeniu zrezygnowano z przepisu § 1 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. poz. 1476) stanowiącego, że »Wynagrodzenie kuratora będącego podatnikiem obowiązującym do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie ze stawką tego podatku obowiązującą w dniu orzekania o wynagrodzeniu« ”(<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12321586/katalog/12585227#12585227>). RCL w przywołanym piśmie zauważyło, że „(...) od czasu wydania powyższej opinii nie zmieniły się regulacje prawne dotyczące ustalania wysokości wynagrodzeń kuratorów i dlatego brak jest podstaw do ponownego wprowadzenia do systemu prawnego przepisu regulującego materię ustawową, i która to materia w ustawie już jest uregulowana (art. 603⁴ § 3 k.p.c.)” (*ibidem*). RCL podkreśliło ponadto, że istnieją upoważnienia ustawowe – na podstawie których wydane zostały rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r., poz. 18) oraz z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez

Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2019 r., poz. 68) – które zezwalają na uregulowanie w drodze rozporządzenia kwestii podwyższenia wynagrodzenia o kwotę podatku od towarów i usług, czego nie przewiduje upoważnienie ustawowe do wydania rozporządzenia w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia kuratorów.

Prace nad projektem rozporządzenia z dnia 13 marca 2019 r., po opinii RCL, zostały zakończone.

Wskazać zaś należy, że – jak słusznie zauważyło RCL – art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1125; dalej: ustawach o kosztach sądowych) stanowi delegację ustawową dla Ministra Sprawiedliwości do określenia, w drodze rozporządzenia, wyłącznie wysokości wynagrodzenia i zwrot wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w danej sprawie, mając na względzie rodzaj sprawy, stopień jej zawikłania i nakład pracy kuratorów.

Niezależnie od przedstawionej powyżej działalności prawodawczej, związanej z zaskarżonym unormowaniem, w kwestii podwyższenia wynagrodzenia kuratora o należny podatek od towarów i usług wypowiedział się również Sąd Najwyższy – w uchwale z dnia 21 stycznia 2022 r. o sygn. III CZP 37/22, w której wskazał, że w obecnie obowiązującym rozporządzeniu w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia kuratorów odstąpiono od regulacji przewidzianej w poprzedzającym go rozporządzeniu z dnia 13 listopada 2013 r. przewidującej, że wynagrodzenie kuratora będącego podatnikiem VAT podwyższa się o kwotę tego podatku (www.sn.pl). Sąd ów zauważył jednak, że „[b]rak tożsamego rozwiązania w stanie prawnym obowiązującym od dnia 15 marca 2018 r. nie stanowi (...) argumentu za przyjęciem, że wynagrodzenie kuratora procesowego, którym ustanowiony został adwokat, nie podlega podwyższeniu o stawkę podatku od towarów i usług. Wraz z rozporządzeniem z dnia 15 marca 2018 r. weszła w życie nowelizacja przepisów kodeksu postępowania cywilnego o kurateli, dokonana ustawą z dnia 26 stycznia 2018 r.

o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 398 ze zm.). W rezultacie art. 603⁴ § 1 i 3 k.p.c. stanowi, że kurator ma prawo do wynagrodzenia za swoją działalność oraz do zwrotu uzasadnionych wydatków, które poniósł w związku ze swoimi czynnościami (§ 1). Wynagrodzenie kuratora obowiązującego do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług określoną zgodnie z obowiązującą stawką tego podatku (§ 3). Sąd Najwyższy podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w przywołanej wyżej uchwale z dnia 5 listopada 2021 r. (o sygn. III CZP 68/20 – przyp. wł.), że nie ma dostatecznego uzasadnienia dla obniżenia wynagrodzenia kuratora będącego podatnikiem podatku od towarów i usług w stosunku do stanu prawnego obowiązującego przed dniem 15 marca 2018 r., jak również różnicowania sytuacji kuratorów procesowych oraz kuratorów objętych regulacją art. 603⁴ § 3 k.p.c., wobec wyrażonej w § 1 tego przepisu, ogólnej i odnoszącej się do wszystkich rodzajów kurateli reguły, że kuratorowi przysługuje wynagrodzenie” (*op.cit.*).

Reasumując powyższe rozważania, stwierdzić należy, że nieuregulowanie w zaskarżonym rozporządzeniu kwestii podwyższenia wynagrodzenia kuratora o stawkę podatku VAT było zamierzonym (świadomym) działaniem prawodawcy, wynikającym zarówno z faktu, że brak jest podstawy w delegacji ustawowej do unormowania tej materii, jak i z uwagi na istniejącą w akcie rangi ustawowej (art. 603⁴ § 3 k.p.c.) regulację pozwalającą na zasądzenie na rzecz kuratorów w sprawach cywilnych wynagrodzenia podwyższonego o podatek od towarów i usług.

Stwierdzić zatem należy, że zarzut Skarżącego wobec zakwestionowanych przepisów dotyczy zaniechania prawodawczego, które nie podlega kognicji Trybunału Konstytucyjnego.

Ponadto, zauważyć należy, że Trybunał Konstytucyjny jest sądem prawa, a nie sądem faktów, a skarga konstytucyjna – pomimo tego, że jest skargą na

ustawę lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji – nie może dążyć do podważenia prawidłowości sposobu jednostkowego zastosowania zawartego w ustawie lub innym akcie normatywnym przepisu. W gestii Trybunału Konstytucyjnego nie leży bowiem ocena prawidłowości zastosowania *in concreto* regulacji zawartych w wymienionych powyżej aktach, a tym bardziej ocena prawidłowości zastosowania w sprawie Skarżącego innych regulacji niż przepis zaskarżony (np. art. 603⁴ § 3 k.p.c.).

W świetle powyższego, postępowanie w niniejszej sprawie podlega umorzeniu, na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, wobec niedopuszczalności wydania orzeczenia.

Z tych wszystkich względów wnoszę jak na wstępie.

z upoważnienia
Prokuratora Generalnego
Robert Trzciński
Zastępca Prokuratora Generalnego